

Nieuwsbrief

Stichting
Boombehoud
Vlaardingen

November 2016

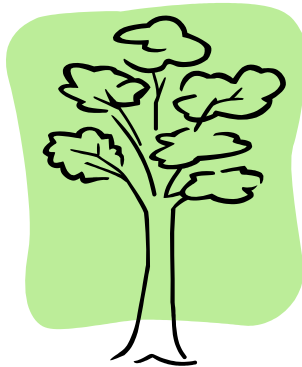
Van de voorzitter

Waarom toch bomen? Soms vraag ik mij wel eens af of het het waard is om zoveel tijd in de Stichting te steken, maar als je steeds weer leest en hoort over hoe belangrijk bomen zijn voor ons leefklimaat, voor onze gezondheid, ga je toch weer door. Bomen zijn belangrijk, al van oudsher:

Lindebomen werden langs oprijlanen naar Friese boerderijen gezet en als leiboom pal voor boerderijen. Van oudsher werd een lindenscherm aan de voorzijde van veel boerderijen geplant om koelte te geven aan de 'mooie' kamer en de daaronder gelegen melkkelder. Hoe is het nu, hoeveel waarde hechten wij nog aan bomen? Ja, ja, we vinden ze mooi, maar beseffen we nog hoe belangrijk bomen zijn voor ons? Ik heb de indruk dat we bomen, vooral in de stad, steeds meer zien als een bos bloemen, als ze oud worden dan vervang je ze

gewoon. We hebben er ook steeds meer last van, dat is in een stad soms wel te begrijpen, maar het gaat soms erg ver. Bomen zijn belangrijk voor ons, juist ook in een stad: zij filteren fijn stof, geven ons zuurstof, geven ons koelte, geven een straat of laan een mooi uiterlijk.

Bomen hebben ook een geschiedenis en we hebben herdenkingsbomen, denkt u maar aan de Anne Frankboom in Amsterdam. Maar ook in Vlaardingen hebben

we herdenkingsbomen: de bevrijdingsboom, geplant in 1945, het Hiroshima boompje, geplant tijdens een herdenking voor de slachtoffers van Hiroshima en Nagasaki en als jongste de koning Willem-Alexander boom in Het Hof. Maar laten we met elkaar beseffen dat elke 'gewone' boom in onze straat belangrijk is. In deze nieuwsbrief enkele lange stukken: ten eerste over "Bomen voor steden van de toekomst", een lezenswaardig stuk dat ik las in het blad van de landelijke bomenstichting en ook voor het leefklimaat in Vlaardingen van belang is. Het tweede stuk gaat over de acties van het Klavertje Vier, een werkgroep ontstaan uit de actie van De Burger Meester. Daarnaast een boekbespreking van het boek "Leve(n)de speelplekken", een uitgave van de landelijke Bomenstichting.

Nelleke van der Luit

Hoogstamfruitbomen snoeien

Op zaterdag 13 en 27 februari werd in Vlaardingen een Basiscursus snoeien hoogstamfruitbomen gegeven door Douwe Kapers van boomkwekerij Boomkroon. De inhoud van de cursus was heel volledig en ging over:

- Historie en waarden • Biologie van de fruitboom • Snoei en verzorging • Veiligheid

Na een interessante korte uiteenzetting en een lekkere lunch die verzorgd werd door de mensen van de stadslandbouw Ruytenburch, ging de groep aan de slag in de oude Hoogstamboomgaard bij de historische Moermanboerderij. Hier begonnen de eerste instructies: kijken, wat te doen, overleg en samenwerken.

Op de tweede dag werd het werk op de oude Moermanboerderij afgemaakt.

In de middag ging de groep naar de boomgaard van Hoeve Avondrust, één van de oude Vlaardingse boerderijen in de polder. Ook daar werd eerst weer een lunch aangeboden. Daarna ging de groep de boomgaard in en werden de geleerde lessen besproken waarna de groep aan het werk ging.

Het was een enthousiaste groep van ongeveer 10 mannen, die het voor de toekomst leuk vinden om deze twee oude hoogstamboomgaarden te onderhouden.

Het was een succesvolle cursus waarbij we de hoop hebben voor de toekomst op een goed onderhoud van de monumentale oude Hoogstamboomgaarden.

Nelleke van der Luit

Activiteiten

In maart werd een duurzaamheidsontbijt georganiseerd door de gemeente in samenwerking met onze stichting. In twee werkgroepen werd er gewerkt aan:

1. Stadstuinen,
2. Groene tuinen actie.

Er werden nieuwe ideeën aangedragen waar het Klavertje Vier (zie verderop) mee aan de slag gaat. Ook stonden we in september met een kraam op de vrijwilligersmarkt bij de lijnbaanhallen en in oktober bij de Oogstmarkt bij de Moermanboerderij.

Landelijk

De landelijke Bomenstichting organiseert enkele keren per jaar een informatie avond over uiteenlopende thema's. Deze leerzame avonden worden zo mogelijk door enkele leden van ons bestuur bijgewoond. Ook de contacten die we daar leggen zijn belangrijk. In september was er een donateursdag en bezochten wij de bossen van Paleis het Loo. We kregen een mooie rondleiding door de bossen. Prachtige oude zomereiken, een oude zilvertinde en indrukwekkende hoge Douglassparren, de oudste in Nederland.

Zelfs de wethouder helpt mee...

...aan een groene tuin.

Het Klavertje Vier en de Groene Tuinen actie

Vanuit de actie de Burger Meester is het Klavertje Vier ontstaan, een werkgroep die zich wil inzetten voor groene tuinen.

Stichting Boombehoud participeert in deze werkgroep. Het idee is: een natuurvriendelijker Vlaardingen! Klavertje Vier wil graag de krachten bundelen met Vlaardingse natuurliefhebbers en daarbij veel andere Vlaardingse enthousiast maken om mee te doen. Wat de groep voor ogen heeft, is best eenvoudig: laten we vaker rekening houden met de dieren in de natuur als je groen aanlegt. Verplaats je in de vogels, vleermuizen, vlinders, bijen, hommels, insecten, egels, kikkers, padden en allerlei andere dieren. Ook zij hebben behoefte aan voedsel, veiligheid en willen zich voortplanten. Door het bebouwen, bestraten en betegelen van de stad maken we het leven voor de dieren niet makkelijk. Als we groen aanleggen, laten we dat dan zo natuurvriendelijk mogelijk doen. Verder willen we dat naast een Actieplan Wonen voor de Vlaardingse mensen ook een 'Actieplan Natuur' voor de Vlaardingse flora en fauna komt.

Verstening van de stad speelt een belangrijke rol in de waterhuishouding. Door het aanbrengen van verharding vermindert de doorlaatbaarheid van de bodem voor water. De versnelde afvoer van regenwater leidt tot overbelasting van het riool.

Ook is door betegeling van tuinen een achteruitgang van de biodiversiteit ontstaan. Denk hierbij aan minder vogels, insecten en andere dieren.

Een versteende omgeving houdt overdag hitte vast en koelt 's nachts minder af.

In de zomer kan bij enkele warme dagen achter elkaar in een versteende omgeving de temperatuur wel tot 5 graden extra oplopen.

Ons eerste doel is om bewoners in nieuwbouw wijken te overtuigen van nut en noodzaak van een groene tuin.

De werkgroep is al volop bezig: Er is een voorlichtingsavond geweest voor de bewoners van de nieuwe Vogelbuurt. Bij één van de bewoners is er een voorbeeldtuin aangelegd. Daarnaast is er een korte tuin informatieavond gehouden met voorlichting hoe je een groene tuin kunt inrichten. Zowel voor de echte tuinliefhebbers, als voor mensen die er weinig tijd voor hebben. In 2017 hopen we een volledige tuincursus te kunnen aanbieden.

Ook bij de nieuwbouw van de Samuel Esmeijerstraat zijn er enkele bewoners die samen met ons een groene tuin gaan inrichten. De bewoners van deze straat en van de Putterstraat zullen in de toekomst als tuinambassadeurs fungeren.

Meer weten? www.facebook.com/ActieplanNatuurVlaardingen

Boek: 'Leve(n)de speelplekken'

Zoals de ondertitel 'Bomen in het middelpunt' aangeeft ligt de focus op de plaats die bomen kunnen innemen in het leven van kinderen: als een plek om te klimmen en onder te spelen.

Het boek 'Leve(n)de speelplekken' biedt boeiende en zinvolle informatie voor rechtstreeks betrokkenen, zoals beleidsambtenaren, schoolbesturen, speeltuinverenigingen, lokale bestuurders en niet te vergeten ouders. Voor iedereen die verzeild raakt in discussies over het wel of niet planten of omhakken van bomen, is de uitgave van belang. De auteurs dragen belangrijke feiten en inzichten aan, met steeds als uitgangspunt: de positieve rol die bomen kunnen spelen bij het leefbaarder – groener - maken van onze omgeving. Het tot stand brengen van 'Levende speelplekken' is daarbij hét aandachtspunt.

Maar er staan in 'Leve(n)de speelplekken' ook hoofdstukken die toegankelijk zijn voor de uiteindelijke doelgroep, de kinderen. Aan de hand van Pien, een meisje dat 'alles' weet over bomen, beleven de kinderen avonturen waarin bomen een hoofdrol spelen. Zoals Annemiek van Loon het formuleert: 'Dit boek is niet alleen bedoeld om thuis in te zitten lezen, het jaagt kinderen ook naar buiten, om zelf te onderzoeken en uit te vinden'.

Het boek bevat veel prachtige foto's en tekeningen. Het wordt afgesloten met bijdragen van de Vlinderstichting, de Nederlandse Bijenhouders Vereniging en Vogelbescherming Nederland.

Het boek telt 112 pagina's, kost € 19,50 en kan worden besteld bij de Bomenstichting via info@bomenstichting.nl of via hun site.

Dit boek is niet alleen bedoeld om thuis in te zitten lezen, het jaagt kinderen ook naar buiten, om zelf te onderzoeken en uit te vinden.

Bomen voor steden van de toekomst.

Inmiddels is de klimaatverandering merkbaar en meetbaar. De gemiddelde temperatuur in Nederland is sinds 1900 met 1,7°C gestegen, wereldwijd is die stijging gemiddeld 0,9°C. Daarnaast absorberen bebouwde en verharde oppervlakten in steden overdag veel zonne-energie en stralen die (met name 's nachts) als warmte weer uit: het stads-hitte-eiland-effect. Het verschil in temperatuur tussen de stad en het buitengebied is daardoor gemiddeld 4°C, maar verschillen tot 8°C zijn niet ongewoon. Steden worden onaan- genaam en ongezond warm.

Het stads-hitte-eiland-effect

Ook maken die verharde en bebouwde oppervlakten regenwaterinfiltratie naar de ondergrond onmogelijk. Met de steeds kortere, maar heftigere buien raken riolen overbelast met kostbare overstromingen van stadscentra tot gevolg. Daarentegen ervaren bomen en planten juist in de droge perioden tussen de buien steeds vaker droogstress: regenwater wordt immers 'snel en efficiënt' de stad uitgevoerd.

Multifunctionele boom: Om deze uitdagingen het hoofd te kunnen bieden moeten de oplossingen op velerlei vlakken gezocht worden. Een deel van de oplossing die echter onderbelicht blijft is de rol die bomen kunnen spelen. Bomen verrichten een veelvoud aan natuurlijke diensten, die van grote waarde voor de stad zijn. Voorbeelden van die diensten zijn:

- Bladeren reflecteren 47% van het inkomende zonlicht terug naar de atmosfeer en genereren schaduw met een 2-8°C koelere luchttemperatuur met een reductie van het UHI tot gevolg.

- Met de juiste boomsoort aan de juiste zijde van een gebouw kan door de schaduw van die boom de airconditioningvraag van het gebouw met 62% gereduceerd worden.

- Bomen verdampen tussen de 500 en 650 liter water per m² per jaar. Een volwassen boom genereert daarmee het verkoelende effect van 10 kamerairconditionings die 20 uur per dag aan staan.

- De bebladerde kroon van een boom onderschept regenwater, waardoor bijvoorbeeld in Sacramento (USA) 11,1% van alle regen door bomen uit de riolen gehouden wordt.

- Bomen in de omgeving van vastgoed verhogen de waarde met 5-20%.

- Bladeren van bomen filteren fijn stof uit de lucht.

Bomen zijn dus eigenlijk ongemerkt hard aan het werk om voor ons een leefbare stad te creëren. Bomen in steden zijn allang niet meer alleen maar 'leuk', ze zijn steeds meer van levensbelang. Hun rol verschuift van mooi naar multifunctioneel.

Er is steeds minder ruimte voor veel en grote bomen in de drukke steden. Toch ligt daar juist de kans! Als het kroonvolume een maat is voor de hoeveelheid functies die de boom levert, dan is 1 boom met een kroon van 14 meter doorsnede gelijk aan 43 bomen met een kroon van 4 meter doorsnede. En het aanplanten van 1 boom mét een toekomst vergt een lagere investering (geschat € 15.000) dan de aanplant van 43 bomen 'voor' de toekomst (geschat € 53.700).

De biodiversiteitswaarde van 1 oude boom is veel hoger dan die van veel jonge bomen samen. Veel bomen is dus niet per se beter, maar grote bomen zijn dat wél. Ook in onderhoud is het rendabeler om bomen op locatie ouder te laten worden dan de gemiddelde 30 à 40 jaar die bomen langs straten nu worden. De grootste investering in onderhoud zit namelijk in de eerste 30-40 jaar om de kroon tot de uiteindelijk gewenste vorm te snoeien en begeleiden. Dus na de eerste 40 jaar gaat de boom minder kosten en méér opleveren.

Voor bomen in steden die op een goede manier kunnen wortelen is wel een omslag in het denken nodig. Want gezonde boomgroei begint bij de wortels. Er moet voor de boom voldoende en geschikte doorwortelbare ruimte gecreëerd worden met een passende groeiplaatsconstructie. Die groeiplaats vergt een initiële investering bij aanplant, maar juist die investering maakt het mogelijk dat de boom langere tijd rendeert door daadwerkelijk de gewenste diensten te leveren. En dat voor een periode van tientallen jaren en zónder overlast door bijvoorbeeld wortelopdruk van de verharding.

Bronvermelding: Uit "Bomennieuws" van de landelijke Bomenstichting.

Met de steeds kortere, maar heftigere buien raken riolen overbelast met kostbare overstromingen van stadscentra tot gevolg.

Foto: Debby Ego

Bomen in steden zijn allang niet meer alleen maar 'leuk', ze zijn steeds meer van levensbelang.

VLAARDINGEN MOET GROEN BLIJVEN

Stichting Boombehoud spreekt een woordje mee

Maandelijks is er een overleg met de gemeente om de plannen van herinrichting van wijken of straten, ophoging en andere zaken die gevolgen hebben voor de bomen, door te praten. Ook is er van ons uit de vraag geweest of de gemeente zich zou willen aansluiten bij de landelijke actie van Operatie Steenbreek. Een actie voor het vergroenen van tuinen: *tegel er uit, groen er in*. Deze aansluiting kost een aardige financiële bijdrage, de gemeente wil dit bedrag liever zelf investeren en inzetten op (nog) betere afstemming tussen projectontwikkelaars, gebiedsmanagers en projectleiders om het groen hogere prioriteit te geven.

De Hoekse Lijn: Dit jaar kwam de voorbereiding voor de aanpassingen van De Hoekse Lijn, t.b.v. de metro, dichterbij. In opdracht van het Waterschap wordt naast de spoordijk een steunberm aangebracht, dit betekent dat (bijna) al het groen langs het spoor zal verdwijnen. Verwacht wordt nog eind 2016 aan het werk te kunnen gaan. Het is voor de bewoners een enorme kaalslag. In goed overleg met de bewoners is er een nieuw her-inrichtingsplan opgesteld, waarbij de bewoners een keuze konden maken tussen een strak nieuw plan of meer speels. Het laatste had de voorkeur en zal worden uitgewerkt door de landschapsarchitecte. Ook konden de bewoners een voorkeur voor de nieuw aan te planten bomen, heesters en struiken aangeven. Spannend is of nog in januari/februari de nieuwe aanplant kan plaatsvinden of dat er gewacht moet worden op het nieuwe plantseizoen in oktober 2017.

Westwijk: Een volgend groot project is de spoorovergang in de Westwijk, bij de Marathonweg. De aangrenzende industriewijk wordt ook vernieuwd, ook daar zijn veel bomen gekapt, er worden nieuwe bomen teruggeplaatst.

De nieuwe Vogelbuurt in Holy Zuid-Oost is inmiddels klaar, langs de randen van de wijk zijn de oude bomen gehandhaafd. Eén van de bewoners heeft zich opgegeven voor een groen voorbeeldtuin-tje, u leest hierover elders in dit nummer.

Kastanjes: Er zijn in het afgelopen jaar veel kastanjes gekapt, dit waren de bomen die *ernstig* aangetast waren door de bloedingsziekte.

De lanen die in één keer werden aangepakt zijn: Parkweg, Riouwlaan, Wilhelminasingel, Parallelweg, Burg. Luijersingel, Binnensingel en Floris de Vijfdelaan. In de lanen werden nieuwe verschillende soorten bomen terug geplant, zoals de zilverlinde, treurwilg, els, watercypres, esdoorn, etc.

Nu komen ook de andere bomen helaas aan de beurt die van slecht tot matige kwaliteit zijn. Deze zullen in een volgende periode gekapt moeten worden.

Grote projecten die er aan komen zijn:

Opknopbeurt Westwijk: De gemeente is in overleg met Waterweg Wonen voor een nieuwe herinrichting van de Vossiusstraat en de van Baerlestraat. Er zijn forse beheersproblemen door wortelopdruk waardoor de bestrating omhoog komt, dit levert gevaarlijke situaties op. Een tweede probleem is de hoge waterstand, waardoor de wortels horizontaal een weg zoeken, hierdoor moet voor het planten van nieuwe bomen een vrij dure bakconstructie gemaakt worden waardoor bomen beter kunnen wortelen. De gemeente wil in de straat op strategische plekken bomen terug zetten, met betere groeiplaatsen. De Van Maerlantlaan en de Melis Stoke-laan komen later aan de beurt. Wij vinden het belangrijk dat er voldoende bomen terug geplant worden.

Nieuwe plannen voor de Maasboulevard: De bewoners van de flats in deze wijk klagen dat zij geen uitzicht meer hebben. De bomen die ooit zijn aangeplant zijn uiteraard groot geworden, door de hoeveelheid bomen is er op enkele plekken geen doorzicht meer naar de Nieuwe Waterweg. Bij de ontwikkeling van de Rivierzone wordt er een nieuw 'park' aangelegd. Hierbij wordt rekening gehouden met de wensen van de bewoners.

Galgkade/ Deltaweg: langs deze weg wordt een nieuwe wijk gebouwd en hiervoor moet ook de weg aangepast worden. De consequentie hiervan is dat de bomen langs de weg gekapt worden. Hoeveel bomen er terug geplant worden en hoeveel groen er in het openbaar gebied terug komt is nog niet bekend. Wij gaan hierover nog in discussie met de gemeente.

Nelleke van der Luit

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Stichting Boombehoud Vlaardingen. Als u vragen, suggesties of opmerkingen hebt, dan kunt u ons altijd bellen of per e-mail bereiken.

We kunnen best nog wat hulp gebruiken. Wilt u meehelpen of donateur worden van onze stichting, laat het ons weten. Zie adres, telefoonnummer en e-mailadres hieronder.

Tot slot:
Wij hebben geen vaste subsidiegever en zijn dus afhankelijk van giften en donaties van onze donateurs.
Wij hopen dan ook dat u ons werk wilt steunen.
Ons bankrekeningnummer (IBAN) vindt u hieronder.
Bedankt voor uw steun!

Stichting
Boombehoud
Vlaardingen

Informatie:
Roemer Visscherstraat 57
3132 ES Vlaardingen
Tel. 010-4349551
Bankrekeningnummer (IBAN):
NL 57 INGB 0004 6117 32
t.n.v. Stg. Boombehoud Vld
E-mail:
nellekevd146@kpnmail.nl

**BEZOEK ONS OP HET
WEB**

WWW.BOOMBEHOUD.NL